REPUBLIKA SLOVENIJA
ZAGOVORNIK NAČELA ENAKOSTI

Podpisnik:Miha Lobnik
Izdajatelj certifikata:Republika Slovenija
Serijska št. certifikata:73 f8 44 00 00 00 00 00
Datum poteka certifikata:12.03.2031
Datum in čas podpisa:15:22, 03.06.2026
Referenčna številka:0702-187/2026/4

REPUBLIKA SLOVENIJA
ZAGOVORNIK NAČELA ENAKOSTI

Železna cesta 16, 1000 Ljubljana

Spletna stran: www.zagovornik.si
Elektronska pošta: gp@zagovornik-rs.si
Telefon: 080 81 80

STIK LAŠKO – Center za šport, turizem, informiranje in kulturo Laško

Elektronski naslov: info@stik-lasko.si

Številka: 0702-187/2026/4
Datum: 3. 6. 2026

Zadeva: **Priporočilo Zagovornika načela enakosti glede brezplačnega vstopa na dogodek za osebe z invalidnostmi oz. njihove spremljevalce**

Spoštovani,

Zagovornik načela enakosti (Zagovornik) je prejel obvestilo posameznika, da na spletni strani dogodka Festival Pivo in cvetje v Laškem sporočate, da bo zagotovljen brezplačen vstop (poleg otrokom do 16 let ob spremstvu starša ali zakonitega skrbnika) gibalno oviranim osebam na invalidskih vozičkih ob predložitvi »evropske kartice invalidov«. Pri tem je še navedeno, da (tem osebam) priporočate obisk s spremljevalcem, ki pa plača vstopnico po redni ceni. Posameznik je sklepal, da gre za diskriminacijo, ker brezplačnega vstopa na festival ne ponujate tudi drugim imetnikom Evropske kartice ugodnosti za invalide.

Zagovornik je posamezniku pojasnil, da organizator lahko določenim skupinam oseb z invalidnostmi nudi posebne ugodnosti, če pri tem ne ravna diskriminatorno. Hkrati pa mora vsem osebam z invalidnostmi, ki za enakopraven dostop do dogodka potrebujejo spremljevalca, zagotavljati razumne prilagoditve. Zato je Zagovornik ocenil, da bi bilo smiselno in potrebno brezplačen vstop omogočiti spremljevalcem vseh oseb z invalidnostmi, ki spremljevalca potrebujejo za enakopravno uživanje ponujenih storitev, ne le spremljevalcem gibalno oviranih oseb, ki uporabljajo invalidski voziček.

Zagovornik načela enakosti vam na podlagi druge in šeste alineje 21. člena Zakona o varstvu pred diskriminacijo **priporoča, da zagotovite brezplačen vstop na Festival Pivo in Cvetje (v Laškem) vsem uradnim spremljevalcem oseb z invalidnostmi.**

Vljudno vas naprošamo, da nas v roku 15 dni od prejema tega dopisa obvestite o upoštevanju priporočila. Na voljo smo vam za morebitna dodatna pojasnila.

S spoštovanjem,

Miha Lobnik
ZAGOVORNIK NAČELA ENAKOSTI

Poslano:
- naslovniku (po e-pošti),
- v zbirko dok. gradiva.

Priloga:
- Utemeljitev strokovne službe Zagovornika št. 0702-187/2026/4

UTEMELJITEV STROKOVNE SLUŽBE ZAGOVORNIKA K PRIPOROČILU ŠT. 0702-187/2026/4

Zagovornik načela enakosti vam na podlagi z druge in šeste alineje 21. člena Zakona o varstvu pred diskriminacijo, **priporoča, da zagotovite brezplačen vstop na Festival Pivo in Cvetje (v Laškem) vsem uradnim spremljevalcem oseb z invalidnostmi.**

Zagovornik načela enakosti (Zagovornik) je prejel obvestilo posameznika, da organizator na spletni strani dogodka Festival Pivo in cvetje v Laškem (https://www.pivo-cvetje.si/vstopnice) sporoča, da bo zagotovljen brezplačen vstop (poleg otrokom do 16 let ob spremstvu starša ali zakonitega skrbnika) gibalno oviranim osebam na invalidskih vozičkih ob predložitvi »evropske kartice invalidov«. Pri tem je še navedeno, da (tem osebam) priporoča obisk s spremljevalcem, ki pa plača vstopnico po redni ceni. Posameznik je izrazil domnevo diskriminacije, ker brezplačen vstop ne ponujate tudi drugim imetnikom Evropske kartice ugodnosti za invalide.

*

Zakon o varstvu pred diskriminacijo[1] (ZVarD) zavezuje (v 2. členu) k varstvu pred diskriminacijo državne organe, lokalne skupnosti, nosilce javnih pooblastil ter pravne in fizične osebe, ki morajo na vseh področjih oblastnega odločanja, delovanja v pravnem prometu in pri drugem svojem delovanju oziroma ravnanju v razmerju do tretjih oseb zagotavljati varstvo pred diskriminacijo oziroma enako obravnavanje vseh oseb. Varstvo pred diskriminacijo je (po 1. členu ZVarD) določeno na različnih področjih družbenega življenja, pri uresničevanju človekovih pravic in temeljnih svoboščin, pri uveljavljanju pravic in obveznosti ter v drugih pravnih razmerjih na političnem, gospodarskem, socialnem, kulturnem, civilnem ali drugem področju.

Diskriminacija pomeni vsako neupravičeno dejansko ali pravno neenako obravnavanje, razlikovanje, izključevanje ali omejevanje ali opustitev ravnanja zaradi osebnih okoliščin, ki ima za cilj ali posledico oviranje, zmanjšanje ali izničevanje enakopravnega priznavanja, uživanja ali uresničevanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin, drugih pravic, pravnih interesov in ugodnosti.

Osebne okoliščine so različne prirojene ali pridobljene osebne značilnosti, lastnosti, stanja ali statusi, ki so trajno in nerazdružljivo povezani z določeno osebo, njeno osebnostjo in identiteto, ali pa jih oseba ne spreminja zlahka ter na podlagi katerih se oblikujejo različne skupine oseb in odnosi njihove pripadnosti tem skupinam.[2] Mednje po 1. členu ZVarD štejejo spol, narodnost, rasa ali etnično poreklo, jezik, vera ali prepričanje, invalidnost, starost, spolna usmerjenost, spolna identiteta in spolni izraz, družbeni položaj, premoženjsko stanje, izobrazba ali katerokoli druga osebna okoliščina. Med druge osebne okoliščine Zagovornik šteje npr. državljanstvo, kraj bivanja, starševstvo, nosečnost, zdravstveno stanje, družinsko stanje idr.

ZVarD opredeljuje več oblik diskriminacije, med katerimi sta osnovni neposredna in posredna diskriminacija (6. člen ZVarD). Neposredna diskriminacija obstaja, če je oseba ali skupina oseb zaradi določene osebne okoliščine bila, je ali bi lahko bila v enakih ali podobnih situacijah obravnavana manj ugodno, kot se obravnava, se je obravnavala ali bi se obravnavala druga oseba ali skupina oseb. Posredna diskriminacija obstaja, kadar je oseba ali skupina oseb z določeno osebno okoliščino bila, je ali bi lahko bila zaradi navidezno nevtralne določbe, merila ali prakse v manj ugodnem položaju kot druge osebe, razen če ta določba, merilo ali praksa objektivno temelji na legitimnem cilju in so sredstva za doseganje tega cilja ustrezna in nujno potrebna.

[1] Uradni list RS, št. 33/16 in 21/18 – ZNOrg
[2] Iz obrazložitve K 1. členu, Predlog ZVarD – EVA 2015-2611-0046, str. 39.

Konvencija (OZN) o pravicah invalidov, ki jo je ratificirala tudi Slovenija[3] (MKPI), v 2. členu določa, da je odklonitev primerne (oz. razumne) prilagoditve (ang. *reasonable accommodation*) oblika diskriminacije. Prav tako določa, da primerna oz. razumna prilagoditev pomeni potrebne in primerne spremembe ter prilagoditve, ki ne nalagajo nesorazmernega ali nepotrebnega bremena, kadar so v posameznem primeru potrebne, da se osebam z invalidnostmi na enaki podlagi kot drugim zagotovi uživanje ali uresničevanje vseh človekovih pravic in temeljnih svoboščin.

Zakon o izenačevanju možnosti invalidov[4] (ZIMI) v tretjem odstavku tretjega člena določa, da primerna (oz. razumna) prilagoditev pomeni potrebne zakonodajne, upravne in druge ukrepe, ki ne nalagajo nesorazmernega bremena, kadar so v posameznem primeru potrebni, da se osebam z invalidnostmi na enaki podlagi kot drugim zagotovi uživanje ali uresničevanje pravic in svoboščin. Ta določba sama zase sicer še ni zapoved. ZIMI smiselno zahteva primerne prilagoditve pri:

- dostopu do pisanj v postopkih pred organi oblasti (7. člen),
- **dostopu do dobrin in storitev v javnem in zasebnem sektorju** ter oskrbe z njimi (8. člen),
- dostopu do vseh ravni izobraževanja (11. člen),
- dostopu do informacij oz. obveščenosti (14. člen), kjer tudi edino izrecno določa, da kršitev pomeni diskriminacijo.
- dostopnosti dodeljenih neprofitnih stanovanj (13. člen) ter
- dostopu do prevoza v cestnem in železniškem prometu ter pomorski in notranji plovbi (16. člen).

V smislu razumevanja prepovedi diskriminacije po ZVarD in njegove razlage skladno s pravom EU in mednarodnim pravom so **razumne prilagoditve** ukrepi, s katerimi se **preprečuje posredno diskriminacijo** oseb z invalidnostmi ali tako diskriminacijo tudi zaradi drugih osebnih okoliščin (npr. zdravstvenega stanja, starševstva, starosti ali vere).

*

Zagovornik je pregledal spletne strani večdnevne prireditve (dogodka) **Festival Pivo in cvetje v Laškem** v zadnjih treh letih, vključno z letošnjim (2026) in ugotovil, da je (bila) ves ta čas prisotna omenjena navedba:

»Gibalno ovirane osebe na invalidskih vozičkih imajo ob predložitvi evropske kartice invalidov brezplačen vstop.
Priporočamo obisk s spremljevalcem.
Spremljevalec invalida plača vstopnico po rednem ceniku.«

Zagovornik je seznanjen z institutom **Evropske kartice ugodnosti za invalide**,[5] ki se v Sloveniji izdaja v okviru pilotskega projekta Evropske unije (poleg Slovenije so v ta projekt vključene tudi Belgija, Ciper, Estonija, Finska, Italija, Malta in Romunija; cilj pa je, da bo ta kartica veljavna po vsej EU). V perspektivi bo zaradi sprejete nove Direktive (EU) 2024/2841 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2024 o uvedbi Evropske kartice ugodnosti za invalide in Evropske parkirne karte za invalide to vprašanje poenoteno urejeno z zakoni – skrajni rok za prenos direktive je 5. 6. 2027. Na ta način bo z Evropsko kartico ugodnosti za invalide zagotovljeno enotno dokazovanje invalidnosti, ne bo pa (še) enotno urejeno, kakšne pravice kaka država ali kak ponudnik storitev ljudem z invalidnostmi sploh nudi.

Razumeti gre, da kot organizator dogodka štejete **gibalno ovirano osebo na invalidskem vozičku** kot posebno kategorijo oseb z invalidnostmi, ki jim dajete posebno ugodnost. Zagovornik sicer pozdravlja vašo odločitev za podelitev določene ugodnosti eni skupini oseb z invalidnostmi. Pri tem ste ocenili, da je primerno, da oseba, ki uporablja invalidski voziček, dogodek Festival Pivo in cvetje obišče s spremljevalcem. Čeprav to ni zavedeno kot nujen pogoj, je iz navedenega jasno, da taki osebi z invalidnostjo priporočate obisk dogodka s **spremljevalcem**. Obenem pa navedete, da tak spremljevalec plača redno vstopnico. Gre torej za situacijo, ko je za obisk dogodka s strani osebe z invalidnostjo, ki potrebuje spremljevalca, **zagotovljena ena vstopnica za dve osebi**. S tem je oseba z invalidnostjo, ki

[3] Zakon o ratifikaciji Konvencije o pravicah invalidov in Izbirnega protokola h Konvenciji o pravicah invalidov (MKPI; Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 10/08)
[4] Uradni list RS, št. 94/10, 50/14, 32/17, 95/24 in 112/25
[5] https://invalidska-kartica.si/; https://e-uprava.gov.si/si/podrocja/sociala-zdravje-smrt/osebe-z-invalidnostmi/kartica-ugodnosti-za-invalide.html?lang=si

ima spremljevalca, dejansko zgolj izenačena z vsakim drugim obiskovalcem, ki mora sicer plačati vstopnico. Posebno ugodnost ima sicer zares le tisti, ki uporablja invalidski voziček, a spremljevalca nima, ker ga ne potrebuje.

Zagovornik pri tem upošteva dva vidika. Prvi je, da se kot organizator lahko sami odločite, komu boste namenili ugodnost, če s tem ne povzročate diskriminacije. **Niste zavezani dati ugodnosti komerkoli** – lahko jo date ljudem z invalidnostmi, lahko jo date tudi le nekaterim ljudem z invalidnostmi, ne sme pa ravnati samovoljno in ne diskriminatorno. Kot organizator se lahko načeloma prosto odločate tudi o tem, kakšne bodo te ugodnosti. Za nekatere druge svoje storitve omogočate npr. »zgolj« popuste ali cenejše vstopnice in to vsem Imetnikom kartice ugodnosti za invalide.[6] Prepoved diskriminacije ne terja, da za vse svoje storitve nudite ugodnosti na enak način.

Drugi vidik pa je, da je ste kot organizator tudi sami zavezani k razumnim prilagoditvam pri dostopu in nudenju storitev, torej udeležbe na dogodku. **Zagotavljanje razumne prilagoditve za ljudi z invalidnostmi** tako v svojem bistvu **ni ugodnost**, temveč pomeni **obveznost**. Če se razumne prilagoditve ne zagotovi, gre za kršitev prepovedi diskriminacije. Ljudje, ki se jim zagotovi razumno prilagoditev zato niso obravnavani bolje kot drugi (»privilegirano«), ampak so obravnavani drugače prav zato, da do diskriminacije ne bi prišlo.

Glede na namen in smisel zagotavljanja razumnih prilagoditev bi bilo smiselno (in potrebno) predvsem, da je prost vstop zagotovljen spremljevalcu osebe z invalidnostjo, ki izkaže svojo invalidnost in potrebo po spremljevalcu. Le tako bi bila taka oseba z invalidnostjo dejansko (po učinkih) obravnavana enako oz. bi se na tak način dejansko preprečevalo njeno posredno diskriminacijo. Na tem spoznanju temelji izrecna ureditev v petem odstavku 16. člena ZIMI, ki v zvezi z javnimi prevozi določa, da se za uporabo pripomočka za premagovanje gibalne in senzorne oviranosti (psi vodniki in drugi psi pomočniki, invalidski voziček) v kateri koli okoliščini ne smejo zaračunati dodatni stroški. Če pa mora oseba za obisk dogodka doplačati (še) za spremljevalca, je pri tem dejansko ovirana – obisk dogodka jo stane še enkrat, več kot stane druge ljudi. Jasno je, da je breme plačila vstopnice za spremljevalca (ki ga pač rabi) na tej osebi, ali pa je povsem odvisna od volje spremljevalca (če je za obisk pripravljen tudi sam plačati, čeprav je v prvi vrsti tam prav zaradi podpore osebi, ne pa zaradi lastnega interesa za obisk dogodka). Nekateri spremljevalci oseb, ki so gibalno ovirane, pri tem niso le njihovi bližnji, ampak jih spremljajo poklicno. Glede na navedeno lahko vaši kriteriji za ugodnosti učinkujejo tako, da gibalno oviranim osebam sicer dajejo ugodnost, a če je njihova oviranost taka, da rabijo tudi spremljevalca (ki ga sicer priporočate), jim ugodnost v bistvu jemljejo nazaj.

Drugo vprašanje pa je, kako se upravičenost do spremljevalca pri organizatorju dokazuje. Zdaj je predvideno da se dokazuje z **Evropsko kartico ugodnosti za invalide, ki ima oznako »A«** (v smislu asistence, ang. assistance). Enako smiselno bi bilo, da je takšna »ugodnost« (ki pa osebe s spremljevalci dejansko spet le izenačuje v položaju z ostalimi, ki ne potrebujejo spremljevalcev) dana **tudi drugim osebam z invalidnostmi, ki izkazano imajo in potrebujejo spremljevalce** (npr. uživalce pravice do osebne asistence po Zakonu o osebni asistenci[7] (ZOA), ki imajo mdr. o tem konkretne odločbe upravnega organa). Med uporabniki osebne asistence **niso le gibalno ovirane osebe, ki uporabljajo invalidski voziček**. Gibalno ovirane so lahko npr. slepe osebe (če ne uporabljajo psa-vodiča slepih – ta ima po Zakonu o zaščiti živali[8] (ZZZiv) zagotovljen vstop na vsa javna mesta) ali osebe z določenimi intelektualnimi oviranostmi. **Ključno je, da se zagotovi enako obravnavanje za vse osebe, ki za uživanje svoje pravice dostopa do dobrin in storitev, ki se ponujajo javnosti, potrebujejo podporo druge osebe – spremljevalca.**

Zagovornik je v svojem odgovoru posamezniku, ki je opozoril na vaše sporočilo na spletni strani dogodka, pojasnil, da je pomembno upoštevati, da je treba pri urejanju pogojev organizatorja za vstop na dogodek razlikovati med različnimi skupinami ljudi z invalidnostmi. Med njimi gre lahko za različne, tudi **neprimerljive položaje**, čeprav so lahko vsi imetniki Evropske kartice ugodnosti za invalide. Ključno je, da med njimi ni diskriminacije oz. da pogoji organizatorja kakšne skupine med njimi ne obravnavajo nesorazmerno slabše, tako da bi spregledali, kako nanje dejansko učinkujejo.

*

[6] Na splošno ponujate popuste do 50% (https://invalidska-kartica.si/ponudnik/stik-lasko-tic-lasko/).
[7] Uradni list RS, št. 10/17, 31/18 in 172/21
[8] Uradni list RS, št. 38/13 – uradno prečiščeno besedilo, 21/18 – ZNOrg, 92/20, 159/21, 109/23, 12/25 – odl. US in 60/25

Glede na predstavljeno pa Zagovornik (v okviru svoje svetovalne funkcije) sicer ne problematizira vaše odločitve, da kot organizator dogodka Pivo in cvetje gibalno oviranim osebam, ki uporabljajo invalidski voziček, zagotavljate **prost vstop tudi brez spremljevalcev**. Očitno ste presodili, da si te osebe z ozirom na svojo invalidnost »zaslužijo« to posebno ugodnost oz. da ta pomeni spodbudo takim osebam z invalidnostmi k obisku dogodka. Posebnost njihovega položaja je v njihovi konkretni gibalni oviranosti, zaradi česar je lahko razumljivo, da jih kot obiskovalce dogodka v primerjavi z drugimi (osebami brez invalidnosti in osebami z drugimi invalidnostmi) obravnavate drugače. Je pa pri tem pomembno dodati, da so v dejansko enako posebnem položaju kot gibalno ovirane osebe, ki uporabljajo invalidski voziček, tudi druge osebe z invalidnostmi, ki za svojo samostojnost in enako udeležbo pri različnih dejavnostih v družbi potrebujejo spremljevalca (ali osebnega asistenta).